

Datum
2022-11-14

Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och
transporträtt

Dnr: Ju2022/02173

Remissyttrande

Medieföretagens yttrande över SOU 2022:23 En oavvislig ersättningsrätt?

Medieföretagen har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad utredning och får härmed lämna följande synpunkter.

Allmänt

Medieföretagen är en arbetsgivarorganisation för mediebranschen i Sverige. De omkring 600 medlemsföretagen finns i branscher som kommersiell radio och tv, public service, film- och tv-produktion, dataspelsutveckling, dagspress, tidskrifter, bokförlag, reklam och kommunikation, fonogramproduktion och biografier för att nämna några. Vi representerar således en bred flora av företag inom mediebranschen som har den gemensamma nämnaren att medlemsföretagen och dess medarbetare på ett eller annat sätt producerar upphovsrättsligt skyddat material. Medieföretagen är en av arbetsmarknadens parter och tecknar ett 20-tal kollektivavtal för branschen av vilka flera reglerar upphovsrätt. Medieföretagen ingår i förbundsgruppen Almega och Svenskt Näringsliv.

Medieföretagen har beretts plats i utredningen genom att dåvarande förbundsdirektören Charlott Richardson den 1 juni 2021 förordnades som expert i utredningen.

Beskrivning av branschen (kap 5-7)

Till att börja med vill vi framhålla att utredningen innehåller en gedigen genomgång av framväxten av streamingtjänster och andra digitala tjänster liksom de olika avtalskonstruktioner som finns i branscher som anlitar upphovsmän och utövande konstnärer, liksom dessas möjligheter att få ersättning (kap 5-7).

En oavvislig ersättningsrätt (kap 8)

Vi delar till fullo utredningens överväganden avseende en oavvislig ersättningsrätt liksom den sammantagna bedömningen att det är svårt att förena en oavvislig ersättningsrätt med förmögenhetsrättsliga grundtankar. Medieföretagen delar således sammantaget uppfattningen att det inte finns tillräckliga skäl att införa en så kallad oavvislig ersättningsrätt.

Utgångspunkten i proposition 2021/22:278, *Upphovsrätten på den digitala inre marknaden*, innebär ett genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU 2019/790) om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG, och att ny svenska lagstiftning ska träda i kraft vid årsskiftet. Det finns anledning att avvakta och bedöma effekterna av denna nya lagstiftning innan fråga om ytterligare nya regler kan komma ifråga.

Andra åtgärder (kap 9)

Medieföretagen delar utredningens inställning att ersättningsvillkor som följer av kollektivt förhandlade avtal presumeras vara skäliga, särskilt om ersättningarna i branschen följer av centrala avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Vi delar också uppfattningen att upphovsmän och utövande konstnärer inte kan kräva ytterligare skälig ersättning av någon annan än sin avtalspart.

Vi har heller inget att erinra mot att upphovsrättslagens regler om att upphovsmäns överlåtelser gäller under en tid av tre år utsträcks till att även omfatta utövande konstnärer, dock med det mycket viktiga undantaget att filmverk är undantagna.

Alternativ tvistelösning (kap 10)

Medieföretagen delar utredningens bedömning att det saknas förutsättningar i dagsläget att inrätta ett branschinternt förfarande för alternativ tvistelösning. De organisationer som har förordat det har framför allt framhållit att de önskar ett billigare förfarande än domstols- och skiljedomsavgöranden. Utredningen visar dock att avgifter och ombudsarvoden ofta uppgår till betydande belopp, vilket är svårt att bortse ifrån även med ett alternativt förfarande.

Det är ett utmärkt förslag att låta Patent- och registreringsverket tillhandahålla en medlarförteckning samt information om medling som tvistelösningsform i tvister om tillämpning av de bestämmelser som genomför ersättningskapitlet i DSM-direktivet i svensk rätt.

Medieföretagen dag som ovan

Maria Möller
Förbundsdirektör